RAPORT O STANIE GMINY BOLESŁAWIEC ZA ROK 2018

2019-05-31

Wysoka Rado,
Szanowni Mieszkańcy,

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 28 aa ustawy o samorządzie gminnym przedkładam raport o stanie gminy Bolesławiec za rok 2018. Zgodnie z założeniem ustawodawcy dokument ten zawiera omówienie najistotniejszych kierunków działań władz samorządowych oraz omówienie realizacji gminnych polityk i programów. W założeniach autorów zmian ustawowych dokument ten ma być narzędziem pomocniczym w dokonywaniu oceny działań organu wykonawczego samorządu gminy przez Radę Gminy a mieszkańcom ułatwić udział w debacie publicznej poprzedzającej udzielenie Wójtowi wotum zaufania.

Wójt Gminy Bolesławiec

Andrzej Dutkowski

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Bolesławiec położona jest w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego, wzdłuż osi doliny rzeki Bóbr - lewego dopływu Odry. Północne tereny gminy, usytuowane w rozwidleniu Bobru i Kwisy, stanowią południowy skrawek Borów Dolnośląskich. Wysokość terenów waha się w granicach 180 – 220 m.n.p.m. Powierzchnia Gminy Bolesławiec wynosi 289 km^2.

Gmina Bolesławiec otacza ze wszystkich stron miasto Bolesławiec (stanowiące oddzielną jednostkę administracyjną) oraz graniczy z następującymi gminami powiatu bolesławieckiego:

- od wschodu – z gminami Warta Bolesławiecka i Gromadka,
- od południa – z miastem-gminą Lwówek Śląski,
- od zachodu – z gminą Osiecznica i gminą-miastem Nowogrodziec,
- od północy – z gminą Szprotawa (w woj. lubuskim).

Gminę Bolesławiec tworzy 29 sołectw, zróżnicowanych pod względem zajmowanego obszaru oraz liczby mieszkańców, na północy: Kozłów, Stara Oleszna, Trzebień Mały, Trzebień, Parkoszów, Golnice, Dąbrowa Bolesławiecka, Krępnica, Łąka, Chościszowice, na zachodzie: Bolesławice, Dobra, Brzeźnik, Mierzwin, na wschodzie: Lipiany, Nowa Wieś, Kraśnik Dolny, Kraśnik Górny, Kruszyn, Łaziska, na południu: Ocice, Nowa, Kraszowice, Otok, Bożejowice-Rakowice, Nowe Jaroszowice, Stare Jaroszowice, Suszki, Żeliszów.

Tabela 1. Statystyka ludności - pobyt stały i pobyt czasowy (stan na dzień 31.12.2018 r.)

Lp.	Nazwa miejscowości	Pobyt stały	Pobyt czasowy	RAZEM miejscowość
1.	Bolesławice	704	8	712
2.	Bożejowice	508	12	520
3.	Brzeźnik	872	5	877
4.	Chościszowice	75	3	78
5.	Dąbrowa Bolesławiecka	322	5	327
6.	Dobra	883	16	899
7.	Golnice	214	4	218
8.	Kozłów	39	4	43
9.	Kraszowice	306	4	310
10.	Kraśnik Dolny	715	8	723
11.	Kraśnik Górny	501	9	510

12.	**Krępnica**	**238**	**3**	**241**
13.	**Kruszyn**	**1.779**	**43**	**1.822**
14.	**Lipiany**	**153**	**3**	**156**
15.	**Łaziska**	**926**	**12**	**938**
16.	**Łąka**	**241**	**46**	**287**
17.	**Mierzwin**	**271**	**7**	**278**
18.	**Nowa**	**183**	**2**	**185**
19.	**Nowa Wieś**	**404**	**34**	**438**
20.	**Nowe Jaroszowice**	**260**	**1**	**261**
21.	**Ocice**	**967**	**16**	**983**
22.	**Otok**	**489**	**0**	**489**
23.	**Parkoszów**	**121**	**1**	**122**
24.	**Rakowice**	**523**	**9**	**532**
25.	**Stara Oleszna**	**195**	**0**	**195**
26.	**Stare Jaroszowice**	**296**	**8**	**304**
27.	**Suszki**	**262**	**1**	**263**
28.	**Trzebień**	**1.041**	**31**	**1072**
29.	**Trzebień Mały**	**91**	**4**	**95**
30.	**Żeliszów**	**513**	**12**	**525**
OGÓŁEM GMINA		**14.092**	**311**	**14.403**

W 2018 roku liczba mieszkańców gminy wyniosła ogółem 14.403 osoby, w tym 14.092 zameldowane na pobyt stały. W porównaniu z rokiem 2017 liczba mieszkańców ogółem wzrosła o 192 osoby, w tym 182 zameldowane na pobyt stały. Systematyczny wzrost liczby mieszkańców gminy związany jest głównie z intensywnym rozwojem budownictwa mieszkaniowego w miejscowościach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta. Miejscowościami o największym przyroście liczby mieszkańców w 2018 roku w porównaniu z 2017 rokiem były: Dobra (74 osoby), Bolesławice (35 osób) oraz Otok (32 osoby).

2. DANE FINANSOWE ZA 2018 ROK

Budżet gminy na 2018 r. zamknął się kwotą **57.151.759,00 zł** po stronie dochodów i kwotą 69.112.882,00 zł po stronie wydatków. Wykonanie dochodów zamknęło się kwotą 63.363.734,00 zł i było wyższe o 10,87%, natomiast poziom wydatków wyniósł 59.540.895,00 zł (86,15% planu). Na koniec roku Gmina posiadała jedynie zadłużenie w kwocie 143.798,00 zł z tytułu pożyczki, którą uzyskała z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na sfinansowanie wymiany lokalnych źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi lub biomasą na nowoczesne źródła ciepła.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4.399,34 zł, natomiast wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4.133,92 zł.

Udział dochodów własnych w strukturze dochodów ogółem zamknął się kwotą 20.850.457,00 zł, co stanowi 32,91% ogółem wykonanych dochodów za 2018 rok i ma tendencję spadkową z przyczyn związanych z „zamrożeniem" od kilku lat stawek podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku od środków transportowych oraz zwiększającym się udziałem w strukturze dochodów gminy dotacji celowych z budżetu państwa na zadania zlecone (500+, jednorazowe świadczenie „Dobry start" (300+), zasiłki na dorosłe osoby niepełnosprawne).

Stan wymagalnych gminie należności budżetowych na koniec roku w porównaniu z rokiem poprzednim przedstawia tabela nr 2.

Tabela 2. Stan zaległości na koniec 2017 i koniec 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Zaległości na 31.12.2017 r.	Zaległości na 31.12.2018 r.
1	Podatek od nieruchomości	2.243.058,00 zł	1.600.899,00 zł
2	Zasiłki alimentacyjne	1.233.803,00 zł	1.284.413,00 zł
3	Kary	450.632,00 zł	452.202,00 zł
4	Opłata za gospodarowanie odpadami	89.442,00 zł	120.279,00 zł
5	Podatek rolny	253.430,00 zł	169.452,00 zł
6	Podatek od środków transportowych	92.644,00 zł	98.302,00 zł

7	Podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	25.642,00 zł	25.385,00 zł
8	Czynsze z najmu lokali	11.212,00 zł	12.097,00 zł
9	Sprzedaż mienia komunalnego	7.592,00 zł	7.592,00 zł
10	Opłata planistyczna	11.095,00 zł	6.569,00 zł
11	Wpływy z dzierżawy mienia	5.109,00 zł	5.482,00 zł
12	Podatek od czynności cywilnoprawnych	8.605,00 zł	3.056,00 zł
13	Opłata za przedszkole	2.532,00 zł	3.506,00 zł
14	Podatek od spadków i darowizn	4.509,00 zł	2.870,00 zł
15	Wpływy z różnych dochodów	2.334,00 zł	2.333,00 zł
16	Podatek leśny	0,00 zł	1.008,00 zł
17	Opłata za przystanki	249,00 zł	770,00 zł
17	Opłata za wycinkę drzew	1.312,00 zł	653,00 zł
18	Usługi opiekuńcze	2.068,00 zł	450,00 zł
19	Zajęcie pasa drogowego	0,00 zł	12,00 zł
	R a z e m :	**4.445.268,00 zł**	**3.797.330,00 zł**
19	Odsetki od zaległości podatkowych	823.113,00 zł	663.565,00 zł
	O g ó ł e m :	**5.268.381,00 zł**	**4.460.895,00 zł**

Z analizy powyższego zestawienia wynika, iż w stosunku do roku 2017 stan wymagalnych gminie należności budżetowych w większości wyszczególnionych powyżej podatkach i opłatach zmniejszył się o kwotę 807.486,00 zł (należności o kwotę 647.938,00 zł, a odsetki o kwotę 159.548,00 zł). Jedynie w zasiłkach alimentacyjnych i w opłacie za gospodarowanie odpadami zaległości wzrosły znacząco. W zasiłkach alimentacyjnych przyczyna wzrostu to uchylanie się od płacenia alimentów (brak legalnej pracy), natomiast w opłacie za gospodarowanie odpadami to przede wszystkim zwiększająca się liczba osób niepłacących.

W toku realizacji budżetu za 2018 rok odstąpiono od realizacji następujących zadań:

- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 297 polegająca na budowie chodnika we wsi **Łąka**,
- opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę budynku OSP w **Brzeźniku**,
- budowa Domu Ludowego we wsi **Dąbrowa Bolesławiecka**,
- adaptacja szatni sportowej na pomieszczenia Domu Ludowego we wsi **Dobra**,
- wymiana pieca CO w **ZSP Kruszyn (**zadanie to włączono do zakresu robót budowlanych przy rozbudowie szkoły).

Przyczyną tego były problemy na rynku wykonawstwa, brak rozstrzygnięć przetargowych oraz opóźnienia prac projektowych.

Gmina posiada uchwałę o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego. W ramach funduszu sołeckiego zrealizowano 132 przedsięwzięcia na łączną kwotę 609.688,00 zł.

3. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE

3.1. Infrastruktura drogowa

Infrastruktura drogowa w gminie to łącznie 974 km dróg, z których około 250 km posiada nawierzchnię asfaltową. Część z nich tj. 25 dróg, o łącznej długości 73,65 km, została sklasyfikowana jako drogi publiczne kategorii gminnej. Według Systemu Oceny Stanu Nawierzchni stan tych dróg (kategorii gminnej) był w większości zadawalający, co nie znaczy, że wszystkie drogi posiadają nawierzchnię nie wymagającą renowacji i naprawy. Dlatego też niezbędne jest sukcesywne odtwarzanie i naprawa uszkodzeń (w postaci ubytków w nawierzchni, spękań, deformacji czy wykruszeń krawędzi dróg), ale przede wszystkim kompleksowy remont dróg poprzez wzmocnienie ich konstrukcji i wykonanie nowych nawierzchni asfaltowych.

W gminie rozpoczęto i zakończono w 2018 r. wyszczególnione poniżej inwestycje drogowe.

3.1.1 Przebudowy 22 odcinków dróg gminnych o łącznej długości 4,2 km

Zrealizowano w miejscowościach: Brzeźnik, Dąbrowa Bolesławiecka, Dobra, Kraśnik Dolny, Kraśnik Górny, Kruszyn, Łaziska, Nowe Jaroszowice, Mierzwin, Nowa, Nowa Wieś, Ocice, Stare Jaroszowice, Trzebień, Żeliszów.

Całość zadania wiązała się z poniesieniem kosztów w wysokości 2.295.091,44 zł, przy czym finansowanie zewnętrzne dotyczy jednego odcinka drogi na długości 0,580 km wynosiło

121.800,00 zł, i pochodzi ze środków pomocy finansowej w postaci dotacji celowej z budżetu Województwa Dolnośląskiego na zadanie pod nazwą „Kraśnik Górny - droga dojazdowa do gruntów rolnych".

3.1.2 Przebudowy dróg powiatowych w ramach pomocy finansowej na rzecz Powiatu Bolesławieckiego

- Utwardzenie poboczy przy drodze powiatowej 2295D we wsi Ocice i Nowa w kwocie 99.500,00 zł.
- Modernizacja chodnika przy drodze powiatowej nr 2292D w miejscowości Łaziska na kwotę 31.304,95 zł.
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2294D relacji Suszki–Stare Jaroszowice. Zadanie wiązało się z poniesieniem kosztów II etapu (2018) w wysokości 447.099,74 zł.

3.1.3 Przebudowy dróg wojewódzkich

- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 297 polegająca na budowie chodnika we wsi Dąbrowa Bolesławiecka.
  Zadanie, którego łączny koszt wyniósł 315.576,18 zł współfinansowane było w 50% ze środków Województwa Dolnośląskiego.
- Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 363 we wsi Łaziska - budowa sygnalizacji wraz z przyłączem energetycznym i chodnikiem w kwocie 158.055,00 zł.

3.1.4 Budowa ścieżek rowerowych

W 2018 r. Gmina Bolesławiec przystąpiła do realizacji projektów związanych z budową ścieżek rowerowych na terenie gminy. Pierwszym zadaniem było przystąpienie do realizacji projektu *„Łużyce-Bory - rowerem przez kulturowe i przyrodnicze dziedzictwo pogranicza" współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2014-2020,* i pozwalającego na zabezpieczenie środków finansowych na budowę ścieżki rowerowej relacji Bolesławiec (rondo Solidarności) do granicy z gminą Warta Bolesławiecka o długości 3,625 km.

3.2 Oświetlenie drogowe

Wszystkie drogi w terenie zurbanizowanym gminy Bolesławiec zostały wyposażone w urządzenia oświetlenia drogowego. W 2018 roku wybudowano 41 nowych punktów oświetlenia drogowego. Łączna ilość opraw oświetlenia zewnętrznego na 31.12.2018 r. wyniosła 3.281 szt. Gmina Bolesławiec jest w 100% właścicielem oświetlenia zewnętrznego, składającego się z oświetlenia drogowego (ulicznego), placów, placów zabaw, boisk wielofunkcyjnych i trawiastych oraz parków. Koszt zakupu energii elektrycznej w zakresie oświetlenia drogowego w omawianym roku wyniósł 767.998,30 zł.

Zgodnie z zawartą w trybie przetargu nieograniczonego umową, której koszty realizacji na dzień 31.12.2018 r. wyniosły 214.815,70 zł, wszystkie urządzenia oświetlenia zewnętrznego na terenie 30 wsi gminy Bolesławiec objęte są czynnościami serwisowymi, bieżącą konserwacją, naprawą i nadzorem. Wszystkie awarie zgłoszone bezpośrednio do Urzędu Gminy, są niezwłocznie przekazywane Wykonawcy i monitorowane. Wykonawca ma przystąpić do usunięcia awarii w terminie niezwłocznym, a ich likwidacja ma nastąpić maksymalnie w ciągu dwóch dni roboczych od daty zgłoszenia.

3.3. Bieżące utrzymanie dróg gminnych

Łączny koszt bieżącego utrzymania dróg gminnych w omawianym roku wyniósł 468.989,16 zł na co składała się realizacja następujących zadań:

- Koszenie poboczy dróg na terenie gminy Bolesławiec - koszt 73.919,30 zł.
- Utrzymanie porządku i czystości na 78 przystankach komunikacyjnych położonych na obszarze gminy Bolesławiec - koszt 27.648,00 zł.
- Remont cząstkowy dróg na terenie Gminy Bolesławiec - koszt 274.597,50 zł.
- Zimowe utrzymanie dróg (w tym: montaż i demontaż siatki przeciwśnieżnej na słupkach drewnianych na długości całkowitej 2.100 m przy drogach na terenie gminy we wsiach Ocice, Mierzwin, Kraśnik Dolny, Kraśnik Górny, Kruszyn - koszt 13.057,20 zł oraz wykonanie usług polegających na utrzymaniu przejezdności dróg gminnych i dojazdowych na terenie gminy Bolesławiec w sezonie zimowym 2018/2019 we wsiach Dobra, Bolesławice, Bożejowice, Rakowice, Otok, Kraszowice, Suszki, Nowe Jaroszowice, Stare Jaroszowice, Żeliszów - koszt 1.980,07 zł.
- Uzupełnienie oznakowania, luster i barier drogowych - koszt 23.595,14 zł.
- Zamiatanie chodników i wykonanie oprysku przeciw chwastom na ich całej szerokości oraz jezdni przy krawężnikach we wsiach: Kruszyn, Otok, Dobra, Golnice, Parkoszów o długości 4,241 km - koszt 5.535,00 zł.

- Wykonanie kierunkowskazów z numerami posesji we wsiach: Dąbrowa Bolesławiecka, Dobra, Kozłów, Żeliszów, Łaziska, Kraśnik Górny (środki funduszu sołeckiego) - koszt 20.847,95 zł.
- Wykonanie rocznego przeglądu dróg i mostów - koszt 8.000,00 zł.
- Demontaż skorodowanych poręczy dla pieszych i pozostałości elementów drewnianych podkładów kolejowych wiaduktu kolejowego w m. Dąbrowa Bolesławiecka oraz usuniecie roślinności, która powoduje szybszą degradację całego obiektu - koszt 11.120,00 zł.
- Wykonanie i montaż barier ochronnych na mostach i przepustach drogowych - koszt 8.689,00 zł.

3.4 Melioracje

Koszty robót melioracyjnych, w tym czyszczenie studzienek ulicznych, bieżąca konserwacja, odbudowa mostów i przepustów oraz urządzeń wodnomelioracyjnych, opracowanie założeń techniczno-ekonomicznych dot. rozwiązania problemu odprowadzania wód opadowych w Nowych Jaroszowicach zamknęły się kwotą 206.231,52 zł.

3.5. Stopień zwodociągowania i skanalizowania Gminy Bolesławiec

Wszystkie miejscowości gminy są zwodociągowane. Gmina Bolesławiec stworzyła możliwość podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich obecnie istniejących gospodarstw domowych i obiektów gospodarczych. Wybudowane przez gminę sieci wodociągowe zostały użyczone dla PWiK Sp. z o.o. w Bolesławcu celem ich eksploatacji i dalszej rozbudowy. Ogólna długość zbiorczej sieci wodociągowej (bez przyłączy) wynosi 172,35 km.

Przyłącza do sieci wodociągowej realizowane są na wiosek zainteresowanych. Z posiadanych informacji wynika, że ponad 99% gospodarstw domowych zostało podłączonych do zbiorczej sieci wodociągowej.

Problem utylizacji ścieków został kompleksowo rozwiązany dla ponad 93% wszystkich istniejących budynków mieszkalnych, w tym:

- dostęp do zbiorczej sieci kanalizacyjnej posiada – 29 miejscowości gminy, której łączna długość wynosi 256,61 km (bez przyłączy kanalizacyjnych),

- w miejscowości Golnice i częściowo w miejscowości Bolesławice mieszkańcy posiadają indywidualne systemy oczyszczania ścieków (przydomowe biologiczne oczyszczalnie ścieków).

3.6 Gazyfikacja gminy

Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy na dzień 31.12.2018 r. wynosiła 41.930 m - miejscowości Kruszyn, Łaziska, Dobra, Łąka, Bolesławice i Brzeźnik (3 przyłącza w tym budynek szkoły podstawowej). Liczba czynnych przyłączy o długości 7.218 m do budynków stanowiła ogółem 736 sztuk, w tym 712 sztuk do budynków mieszkalnych. Zadania w zakresie gazyfikacji oraz przyłączeń do istniejącej sieci gazowej realizowane są przez operatora – Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o.o.

W omawianym roku przygotowany został projekt budowy gazociągu w miejscowościach Bożejowice-Rakowice. Rozpoczęto również przygotowania do prac projektowych obejmujących miejscowości Kraśnik Dolny, Kraśnik Górny i Chościszowice. Według posiadanych informacji realizacja projektu przewidziana jest na lata 2020-2022.

3.7 Transport publiczny

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. na obszarze gminy Bolesławiec usługi regularnej komunikacji autobusowej na zasadach komercyjnych realizowało pięciu przewoźników: Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej (PKS) w Bolesławcu Sp. z o.o., Auto-Linie s.c., Mosiądz Marian Przewozy Osób, Firma Usługowo-Handlowa „Grażyna" i Szwed Bronisław Przewóz Osób. Gmina Bolesławiec nie organizowała transportu zbiorowego.

W związku z problemem, jaki pojawił się po wdrożeniu od dnia 24 czerwca 2018 r. przez władze gminy Miejskiej Bolesławiec projektu, którego zapisy wyłączyły dotychczasową możliwość obsługi komunikacyjnej 9 miejscowości podmiejskich gminy (Bolesławice, Bożejowice, Brzeźnik, Dobra, Kruszyn, Łaziska, Łąka, Otok i Rakowice) taborem MZK Sp. z o.o. w Bolesławcu, został opracowany „Plan transportowy gminy Bolesławiec. Etap I – opracowanie Koncepcji obsługi Gminy Bolesławiec publicznym transportem zbiorowym", którego koszt wyniósł 28.290,00 zł.

3.8 Inwestycje kubaturowe

3.8.1. Roboty budowlane – nowe obiekty

W gminie rozpoczęto w 2018 roku inwestycje dotyczące budowy obiektów kubaturowych, a mianowicie:

1. Budowa Domu Ludowego we wsi Bolesławice – całkowita wartość zadnia ok. 2.770.000,00 zł, planowana data zakończenia zadania to 30.09.2019 r. W roku 2018 w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości 558.666,00 zł.
2. Budowa Sali zebrań we wsi Kozłów – całkowita wartość zadnia ok 1.120.000,00 zł, planowana data zakończenia zadania to 30.06.2019 r. W roku 2018 r. w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości 74.292,00 zł. Zadanie zostało podzielone na dwa etapy (etap I budowa budynku, etap II wykonanie przyłączy i zagospodarowanie terenów zewnętrznych); etap I zadania został zgłoszony do dofinansowania w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Dofinansowanie wynosi 336.926,00 złotych i zostanie przyznane po zrealizowaniu zadania.
3. Rozbudowa szkoły we wsi Kraśnik Dolny - całkowita wartość zadania ok 10.890.000,00 zł, planowana data zakończenia zadania to 30.06.2020 r. W roku 2018 w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości 279.917,05 zł.

W gminie w 2018 roku zakończono inwestycję rozpoczętą w 2017 roku dotyczącą budowy Domu Ludowego we wsi Bożejowice. Całkowita wartość zadania ok. 3.345.000,00 zł, zadanie zakończono 30.08.2018 r. W roku 2018 r. w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości ok 1.860.000,00 zł.

3.8.2. Dokumentacja projektowa

W 2018 roku zlecono również opracowanie dokumentacji projektowej na poszczególne zadania:

1. Opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę ZSP Kruszyn - całkowita wartość zadania 42.000,00 zł. W roku 2018 r. w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości 37.800,00 zł.

2. Opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę ZSP Bożejowice - całkowita wartość zadania 42.000,00 zł. W roku 2018 r. w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości 21.000,00 zł.
3. Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę Domu Ludowego we wsi Mierzwin - całkowita wartość zadania 34.400,00 zł. W roku 2018 r. w związku z realizacją zadania poniesiono koszty w wysokości 17.220,00 zł.
4. Opracowanie dokumentacji rozbudowy budynku OSP we wsi Trzebień - całkowita wartość zadania poniesiona w 2018 roku to 25.830,00 zł.
5. Opracowanie aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków oraz Programu Opieki nad Zabytkami na terenie Gminy Bolesławiec - całkowita wartość zadania poniesiona w 2018 roku to 10.790,00 zł.

3.8.3 Remonty bieżące szkół

W 2018 roku w ramach remontów bieżących szkół zostały wykonane zadania:

1. Remont sali gimnastycznej we wsi Ocice – całkowita wartość zadnia 320.896,92 zł.
2. Remont szkoły podstawowej w Trzebieniu – całkowita wartość zadnia 157.071,00 zł.
3. Remont sali gimnastycznej we wsi Bożejowice (wymiana tulei montażowej, słupka wraz z montażem) za całkowitą kwotę 1.628,00 zł.

3.8.4 Siłownie zewnętrzne, urządzenia na place zabaw, zagospodarowanie terenów przy obiektach gminnych

W 2018 roku zakupiono i zamontowano siłownie zewnętrzne wraz z wykonaniem nawierzchni poliuretanowej dla stref bezpiecznych we wsiach: Golnice, Kozłów, Krępnica, Dobra, Trzebień Mały, Ocice, Kraszowice i Nowa Wieś. Poniesione koszty to kwota 119.147,64 zł.

W opisywanym okresie zakupiono i zamontowano również urządzenia na plac zabaw we wsi Trzebień za kwotę 22.000,00 zł, w Ocicach wykonano zjazd linowy za kwotę 47.399,70 zł, w sołectwie Bożejowice/Rakowice zakupiono i zamontowano zjeżdżalnię dla dzieci za kwotę 22.000,00 zł. We wsi Kraśnik zakupiono i zamontowano urządzenie sprawnościowe linowe – PIRAMIDA za kwotę 47.970,00 zł.

W 2018 roku zostały wykonane roboty związane z zagospodarowaniem terenu przy boisku sportowym i boisku wielofunkcyjnym we wsi Bolesławice za kwotę 10.970,00 zł, a we wsi Brzeźnik wykonano zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przed Domem Ludowym za kwotę 27.000,00 zł.

3.8.5 Pozostałe zadania inwestycyjne

W 2018 roku wykonano zadania:

1. Zakup materiałów na stoły i ławki do wiaty przy grilowisku we wsi Łąka wraz z wykonaniem nawierzchni z kostki betonowej – kwota 17.145,97 zł.
2. Wyłożenie kostką placu przed altaną na boisku LZS we wsi Łaziska – kwota 14.637,00 zł.
3. Zakup i ułożenie kostki brukowej wokół miejsca do grillowania we wsi Mierzwin – kwota 6.500,00 zł.
4. Zadaszenie pieca grillowego z ogrodzeniem rowu chłonnego wód deszczowych we wsi Suszki – kwota 12.633,00 zł.
5. Zabezpieczenie źródełka: przebudowa dachu, wykonanie oświetlenia, murku ochronnego i wyłożenie kostką we wsi Żeliszów – kwota 3.499,35 zł.
6. Zakupiono ławki i stół do altanki we wsi Kraszowice – kwota 2.499,36 zł, wykonano też renowację stołów i ławek w altanie wiejskiej we wsi Ocice za kwotę 3.000,00 zł.
7. Budowa altan drewnianych wraz z utwardzeniem terenu z kostki betonowej we wsiach:
    - Nowe Jaroszowice – łączna kwota wydana w roku 2018 to 27.859,00 zł,
    - Chościszowice – łączna kwota wydana w roku 2018 to 28.993,00 zł,
    - Nowa – łączna kwota wydana w roku 2018 to 24.474,00 zł,
    - Lipiany – łączna kwota wydana w roku 2018 to 29.787,00 zł.
8. Remont budynku gospodarczego przy cmentarzu we wsi:
    - Parkoszów – łączna kwota wydana w roku 2018 to 34.071,00 zł,
    - Łaziska – łączna kwota wydana w roku 2018 to 10.455,00 zł,
    - Zakup i montaż bramy wjazdowej oraz furtki na cmentarz we wsi Krępnica – łączna kwota wydana w roku 2018 to 2.300,00 zł.
9. Wykonanie oświetlenia altany w Dobrej oraz impregnacja ław i stołów za kwotę 1.976,00 zł.
10. Zakup i montaż tablicy informacyjnej w miejscowości Łaziska - łączna kwota 4.068,84 zł.

4. OCHRONA ŚRODOWISKA

Od 2016 roku Gmina Bolesławiec prowadzi działania mające na celu wyeliminowanie ze środowiska azbestu i wyrobów zawierających azbest. Środki na ten cel pochodzą z budżetu gminy (do 15%) oraz pozyskiwane są z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (do 85%), dzięki czemu mieszkańcy gminy nie ponoszą żadnych kosztów na usunięcie, transport oraz utylizację tego rodzaju odpadu.

Na początku realizacji programu ilość azbestu w gminie kształtowała się na poziomie ok. 2.391,53 Mg. Na przestrzeni lat 2016-2018 udało się usunąć łącznie 804,24 Mg azbestu z 341 nieruchomości za łączną kwotę 360.185,64 zł. W 2018 roku unieszkodliwiono 84,71 Mg tego niebezpiecznego odpadu kosztem 42.215,15 zł z tym, że kwota 35.878,65 zł stanowiła dotację z WFOŚiGW we Wrocławiu. Do usunięcia pozostało jeszcze 1.587,29 Mg azbestu, czyli ok. 66% całkowitej jego ilości.

Działania ekologiczne prowadzone są również w kontekście ochrony powietrza. W 2017 roku Gmina Bolesławiec przyjęła uchwałę o przystąpieniu do programu priorytetowego WFOŚiGW we Wrocławiu pn. „Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego”, dotującego zadania służące ochronie powietrza. Uchwała ta ma na celu zachęcenie mieszkańców do wymiany nieekologicznych źródeł ciepła przy wsparciu finansowym WFOŚiGW we Wrocławiu. Program pozwala uzyskać dofinansowanie na poziomie do 50% kosztów kwalifikowanych, jednak nie więcej niż:

- 10 tys. zł dla domu jednorodzinnego,
- 7 tys. zł dla mieszkania w domu jednorodzinnym,
- 4 tys. zł dla mieszkania w budynku wielorodzinnym.

W 2018 roku wypłacono dofinansowanie w kwocie 143.797,57 zł, które pozwoliło na wymianę 18 sztuk nieekologicznych źródeł ciepła.

W wyniku w/w działań osiągnięto efekt ekologiczny polegający na redukcji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w następującej ilości: pył PM10 – 0,485 Mg/rok, pył PM2,5 – 0,440 Mg/rok, benzo(a)piren – 0,560 Mg/rok, CO_2 – 92,158 Mg/rok, NO_X – 0,114 Mg/rok, SO_2 – 1,457 Mg/rok.

Nie bez znaczenia dla Gminy Bolesławiec jest również ochrona środowiska przyrodniczego, zwłaszcza pomników przyrody. W ubiegłym roku gmina zleciła specjalistycznej firmie wykonanie prac pielęgnacyjnych następujących pomników przyrody: dąb szypułkowy „Alina” w Kraszowicach, dąb szypułkowy „Wiktorii” w Kruszynie, lipa

szerokolistna „Swatka” w Lipianach, jesion wyniosły „Zagłoba” w Rakowicach oraz dąb szypułkowy „Lach” w Trzebieniu Małym. Prace obejmowały przede wszystkim wymianę starych wiązań na nowe, dołożenie kolejnych wiązań i amortyzatorów.

Koszt przeprowadzonych prac wyniósł 13.000,00 zł.

Gmina Bolesławiec dba również o swój wizerunek poprzez utrzymywanie terenów zieleni. Prace utrzymaniowe obejmują m.in. koszenie trawników, grabienie wiosenne i jesienne, odchwaszczanie alejek, usuwanie odpadów z koszy parkowych, utrzymywanie drzew i krzewów oraz dosadzanie nowych.

Pielęgnowana jest również zieleń przydrożna poprzez usuwanie drzew stwarzających zagrożenie złomem lub wywrotem, usuwanie drobnych samosiejek zmniejszających widoczność na drogach, usuwanie suszu gałęziowego, podkrzesywanie strzał celem poprawienia skrajni drogowej. Na utrzymanie terenów zieleni w Gminie Bolesławiec wydatkowano łącznie 148.100,00 zł.

5. SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

5.1 Budowa systemu gospodarowania odpadami w gminie Bolesławiec

Gmina Bolesławiec kompleksowo zajęła się gospodarką odpadami. Na początku wybudowany został Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (ZUOK) w Trzebieniu oraz zakupiono dla wszystkich mieszkańców pojemniki na śmieci. W 2005 roku wprowadzony został system segregacji odpadów, a do jego efektywnego działania zakupiono mieszkańcom dwa rodzaje pojemników: żółty na plastik i zielony na szkło. Kolejnym krokiem wynikającym ze zmiany ustawy o odpadach w 2013 r. było przejęcie obowiązku zbiórki i zagospodarowania odpadów przez gminę. Ogłoszony został przetarg i wybrany wykonawca usługi. Od tej pory to gmina stała się właścicielem odpadów. W celu jeszcze większego podniesienia poziomu segregacji odpadów, w kolejnych latach wprowadzono zbiórkę papieru oraz frakcji bio, a także wybudowano Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Łące. W ostatnim czasie, w 2018 r. włączono nieruchomości niezamieszkałe do funkcjonującego już systemu gospodarki odpadami.

5.2 Funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami

W ramach gminnego systemu, z gospodarstw domowych odbierane są następujące rodzaje odpadów:

1) bezpośrednio z nieruchomości:

a) odpady zmieszane,

b) odpady zbierane w sposób selektywny następujących frakcji:

- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne, metale i opakowania wielomateriałowe,
- szkło,
- odpady biodegradowalne,

2) w systemie obwoźnym zbiórek, dwa razy w ciągu roku z każdej miejscowości:

a) odpady wielkogabarytowe,

b) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,

c) opony,

3) przeterminowane leki i termometry rtęciowe można wrzucać do pojemników znajdujących się w ośrodkach zdrowia w Trzebieniu i Kraśniku Dolnym oraz w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Łąka 2P,

4) pojemniki na zużyte baterie znajdują się w obiektach użyteczności publicznej tj. Urząd Gminy Bolesławiec, placówki oświatowe i kulturalne na terenie gminy oraz w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Łąka 2P,

5) gmina odbiera odpady budowlane i rozbiórkowe, gdy pochodzą z prac remontowo-budowlanych przeprowadzonych samodzielnie w gospodarstwie domowym. Usunięcie powstałych odpadów odbywa się na zasadzie zamówienia indywidualnego. Zlecenie usługi realizowane jest odpłatnie przez firmę która wygrała przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Bolesławiec,

6) dodatkowo w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi każdy mieszkaniec może dostarczyć następujące odpady do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w miejscowości Łąka (tabela nr 3).

Tabela 3. Rodzaje odpadów przyjmowanych przez PSZOK w Łące

Lp.	Rodzaj odpadu	Opis
1	Odpady z tworzyw sztucznych	Folia opakowaniowa, folie ogrodnicze bez zanieczyszczeń
2	Opakowania z papieru i tektury	Papier gazetowy, książki, kartony, papier opakowaniowy, pudełka

3	Opakowania z tworzyw sztucznych	Butelki po napojach typu PET – wszystkie kolory. Opakowania m.in. po chemii gospodarczej bez zawartości (po szamponach, płynach, itp.) i inne elementy z tworzyw sztucznych z materiałów przydatnych do recyklingu
5	Opakowania z drewna	Skrzynki, palety drewniane nie zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi
6	Opakowania wielomateriałowe	Opakowania wielomateriałowe (po sokach, napojach, mleku) typu tetrapack
7	Opakowania ze szkła	Opakowania szklane takie jak butelki, słoiki
8	Odzież i tekstylia	Zużyta odzież, tekstylia, nie zanieczyszczona
9	Zużyte opony	Zużyte opony z samochodów osobowych (do średnicy 56cm, bez felg, w ilości typowej dla gospodarstwa domowego)
10	Gruz budowlany	Gruz betonowy, gruz ceglany, czysty nie zanieczyszczony z remontów prowadzonych indywidualnie
11	Zmieszane odpady budowlane	Odpady budowlane i remontowe z elementami odpadowych materiałów ceramicznych (kafelki) oraz elementami z regipsu z remontów prowadzonych indywidualnie
12	Odpadowa papa	Papa z remontów prowadzonych indywidualnie do 0,5m^3/gospodarstwo domowe
13	Magnetyczne i optyczne nośniki informacji	Płyty CD, DVD, kasety magnetofonowe i VHS itp.
14	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	Kompletny zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny taki jak radia, telewizory, lodówki, pralki, komputery , laptopy, małogabarytowy sprzęt AGD (suszarki, lokówki, żelazka)

15	Baterie małogabarytowe	Baterie i akumulatory małogabarytowe powszechnie stosowane w artykułach gospodarstwa domowego (zabawki, piloty, zegarki, telefony)
16	Odpady niebezpieczne	Zużyte świetlówki, oryginalne opakowania po substancjach niebezpiecznych stosowanych w gospodarstwie domowym, opakowania po farbach, lakierach
17	Leki	Przeterminowane leki z wyjątkiem leków cytotoksycznych i cytostatycznych.
18	Odpady ulegające biodegradacji	Gałęzie nie zdrewniałe do średnicy 2,5 cm, liście, trawa, drewno
19	Gleba, ziemia w tym kamienie	Gleba, ziemie bez zanieczyszczeń
20	Odpady wielkogabarytowe	Meble, kanapy, wersalki, materace, dywany, szafy, okna, drzwi, urządzenia sanitarne, duże zabawki
21	Styropian opakowaniowy	Styropian pochodzący z opakowań RTV i AGD

Usługi polegająca na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych świadczyło w 2018 roku Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne i Handlowe „Com-D" z siedzibą w Jaworze przy ulicy Poniatowskiego 24. Właściciele nieruchomości użytkują pojemniki na odpady zmieszane i segregowane o pojemności 120 l i 240 l, nieruchomościom wielolokalowym użyczono pojemniki o pojemności 1.100 l. W 2018 roku przeprowadzano na terenie Gminy mobilne zbiórki odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Zebrane z terenu gminy Bolesławiec odpady komunalne zagospodarowane zostały w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Trzebieniu posiadającym od września 2014 status Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK).

Moc przerobowa PIPOK-u instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych była wystarczająca do zagospodarowania całego strumienia odpadów powstających na terenie gminy Bolesławiec.

5.3 Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Na terenie gminy Bolesławiec stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnione są od liczby osób tworzących gospodarstwo domowe oraz od sposobu zbierania odpadów. Wysokość opłat za odpady komunalne w 2018 r. kształtowała się następująco:

- jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny, w wysokości 10 zł miesięcznie,
- jeżeli odpady komunalne nie są w sposób selektywny zbierane i odbierane, w wysokości 15 zł miesięcznie.

Na dzień 31.12.2018 roku wymiar opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych wyniósł 1.844.597,39 zł. Nieopłacone opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły w 2018 roku 146.494,68 zł. Koszty związane z realizacją przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych w 2018 roku to 1.710.042,60 zł.

Gmina Bolesławiec według bazy meldunkowej liczy 14.092 mieszkańców (stan na 31.12.2018 r.). W deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, złożonych w Urzędzie, ujętych zostało 11.420 mieszkańców (stan na 31.12.2018 r.). Różnica pomiędzy ilością osób zameldowanych, a faktyczną liczbą osób zadeklarowanych w systemie wynika z faktu, iż wiele osób jest zameldowanych na terenie gminy, ale ze względu na miejsce pracy, nauki lub założenia własnej rodziny zamieszkuje poza terenem gminy.

5.4 Ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy

Przyjęto, że w ramach prowadzonego systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Bolesławiec ilość wytworzonych odpadów komunalnych była równa ilości odebranych odpadów komunalnych.

Tabela 4. Roczna masa rodzajów odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Bolesławiec w 2018 roku

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	208,18
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	170,05
150107	Opakowania ze szkła	332,08
200301	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	3.184,82
200307	Odpady wielkogabarytowe	111,46
150101	Opakowania z papieru i tektury	61,33
200201	Odpady ulegające biodegradacji	1.014,9

Tabela 5. Roczna masa rodzajów odpadów komunalnych dostarczonych do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych z terenu gminy Bolesławiec w 2018 roku

Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
150101	Opakowania z papieru i tektury	2,7830
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,4400
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	6,1200
150107	Opakowania ze szkła	4,0000
160103	Zużyte opony	24,5600
170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	66,9600

170107	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	66,8800
170604	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	1,1000
170904	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02, 17 09 03	5,2800
200121*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,0360
200123*	Urządzenia zawierające freony	5,2300
200135*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	9,4090
200136	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	13,2820
200201	Odpady ulegające biodegradacji	11,7700
200307	Odpady wielkogabarytowe	71,4800

*Szczegółowa lista odebranych odpadów znajduje się na stronie gminaboleslawiec.pl w „Sprawozdaniu Wójta z realizacji zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi za rok 2018”.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, w 2018 r. dopuszczalny (minimalny) poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosił **30%**. W Gminie Bolesławiec wymagany poziom został osiągnięty i wyniósł w 2018 r. **52%.**

W 2018 r. dopuszczalny (minimalny) poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych wynosi 50%. W gminie Bolesławiec wymagany poziom został osiągnięty

i wyniósł 100%**.** W odniesieniu do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. dopuszczalny poziom wynosi (maksymalnie) 40%. Gmina Bolesławiec osiągnęła wymagany poziom, ponieważ odpady komunalne ulegające biodegradacji nie zostały przekazane do składowania.

6. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Zasadniczymi dokumentami, określającymi politykę przestrzenną gminy są: ***Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*** **oraz** ***miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego*****.** Obowiązujące studium przyjęto uchwałą Rady Gminy Bolesławiec w 2011 r. Dokument ten jest dostosowany do przepisów obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W roku 2018 przystąpiono do jego czwartej częściowej zmiany uchwałą inicjującą nr XXXI/268/18 z dnia 7 marca 2018 r. dla południowo – zachodniej części wsi Trzebień.

W roku 2018 r. miejscowymi **planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 100% powierzchni gminy**, tj. 28.744 ha. Łącznie na terenie gminy obowiązuje **38** miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym 21 uchwalonych na podstawie ustawy z dnia 23 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* i 17 uchwalonych na podstawie nieobowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku *o zagospodarowaniu przestrzennym.*

W okresie objętym raportem:

- uchwalono plany miejscowe dla wsi: Łąka, Brzeźnik i Kruszyn, obejmujące łączną powierzchnię 2.559 ha,
- kontynuowano tworzenia nowych planów miejscowych dla wsi: Chościszowice, Kraśnik Górny, Lipiany i Ocice (w części dotyczącej lokalizacji cmentarza),
- przystąpiono do zmiany planów miejscowych:
  - dla południowo – zachodniej części wsi Trzebień oraz
  - dla obszaru zlokalizowanego w centralnej części wsi Kraśnik Dolny przy drodze nr 781 oraz działki nr 221.

Łącznie w roku 2018 prace nad nowymi planami miejscowymi obejmowały łączny obszar ok. 3.063 ha, co stanowi ok. 11% powierzchni gminy.

W roku 2018 wydano **535 wypisów** z planu miejscowego, 12 zaświadczeń o zamierzonej zmianie sposobu użytkowania nieruchomości i **89 postanowień** stwierdzających zgodność podziału z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, co stanowi wzrost o ok. 5% w stosunku do roku 2017.

7. GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA

W okresie od 01 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Gmina nabyła prawo własności **0,87 ha** gruntów na podstawie:

1. decyzji Wojewody Dolnośląskiego , stwierdzającej nabycie na wniosek Gminy gruntów o łącznej pow. **0,04 ha**,
2. decyzji Wójta zatwierdzających podziały nieruchomości, z których zostały wydzielone grunty na poszerzenie dróg gminnych o pow. **0,70 ha**,
3. umów cywilnoprawnych od osób fizycznych i osób prawnych o łącznej pow. **0,13 ha** w tym:

- na podstawie umowy darowizny z osobami fizycznymi w obrębie **Trzebień** (pod drogę)**,**
- na podstawie umowy sprzedaży z osobami fizycznymi w obrębach **Brzeźnik** (pod rozbudowę OSP Brzeźnik) **oraz Bolesławice** (pod drogę).

W omawianym okresie gmina dokonała sprzedaży **6,05 ha** gruntów zabudowanych i niezabudowanych, w tym:

- działki pod zabudowę mieszkaniową we obrębach **Łąka, Łaziska, Ocice, Suszki, Mierzwin, Trzebień, Dobra,**
- działki przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego jako tereny działalności gospodarczej w obrębie **Trzebień,**
- lokal mieszkalny w obrębie **Łąka,**
- lokal usługowy (były sklep) w obrębach **Łąka i Krępnica,**
- lokal usługowy (była świetlica wiejska) w obrębie **Krępnica.**

Na początku 2018 r. zasób mieszkaniowy gminy obejmował następujące mieszkania:

- Kruszyn przy ul. Lipowej 26 – w budynku znajduje się **7 mieszkań** (łączna powierzchnia mieszkań w tym budynku to 351,51 m^2),

- Kruszyn przy ul. Morwowej 6 – w budynku znajdują się **4 mieszkania** o łącznej powierzchni 169,63 m^2,
- Łąka nr 2A - w budynku znajduje się **8 mieszkań** o łącznej powierzchni 224 m^2,
- Łąka nr 2B - w budynku znajduje się **8 mieszkań** o łącznej powierzchni 242,10 m^2,
- Kraśnik Dolny nr 37D – w budynku znajduje się **1 mieszkanie** o powierzchni 55,99 m^2,
- Kraśnik Dolny nr 99 – w budynku znajduje się **1 mieszkanie** o powierzchni 50,00 m^2,
- Lipiany nr 17/2 – w budynku znajduje się **1 mieszkanie** o łącznej powierzchni 80,00 m^2,
- Nowe Jaroszowice nr 39 – w budynku znajduje się **6 mieszkań** o łącznej powierzchni 238,30 m^2.

Łącznie w zasobie gminy znajdowało się na dzień 31 grudnia 2018 r. – 36 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 39 m^2.

W 2018 r. przydzielono do zamieszkania 3 lokale socjalne, znajdujące się w zasobie gminy.

Niewykorzystanych było 7 mieszkań. Przyczyną niewykorzystania tych mieszkań było to, że część lokali jest przygotowanych do sprzedaży, część lokali nie spełnia warunków dotyczących wielkości lokalu przypadających na rodzinę, a także część lokali zostało zabezpieczone jako lokale zastępcze oraz lokale socjalne, które są przekazywane mieszkańcom na podstawie wyroku sądowego.

W ubiegłym roku wszczęto jedno postępowanie eksmisyjne, dotyczące opuszczenia lokalu mieszkalnego, będącego w zasobach gminy, w którym rezultacie wyeksmitowano jedną osobę. Powodem wszczęcia tego postępowania było zadłużenie lokalu komunalnego.

Na dzień 1 stycznia 2018 r. zaległości w opłatach za mieszkania będące w zasobie gminy wynosiły łącznie 11.186,93 zł, a płatności dotyczyły 9 mieszkań. Na dzień 31 grudnia 2018 r. dane te przedstawiały się następująco: zaległości wynosiły 11.861,68 zł a płatności dotyczyły 13 mieszkań.

Na początku 2018 r. na mieszkanie z zasobu gminy oczekiwało 8 osób, zaś pod koniec 2018 r. było to 11 osób. Średni czas oczekiwania na otrzymanie mieszkania wynosił w 2018 r. 10 miesięcy. Względem lat poprzednich, czas oczekiwania spadł, gdyż pod koniec roku 2017 został oddany nowy budynek socjalny.

8. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

W 2018 r. zarejestrowano w gminie, w rejestrze REGON, **118 nowych** przedsiębiorców. Łączna liczba przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy wynosi **954.** Najczęściej przedmiotem działalności tychże przedsiębiorstw było:

- budownictwo,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi.

W ubiegłym roku wyrejestrowano 70 przedsiębiorców (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Najczęściej przedmiotem działalności wyrejestrowywanych przedmiotów było budownictwo i handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi.

9. OCHRONA ZDROWIA

Gmina Bolesławiec zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/239/17 Rady Gminy Bolesławiec z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie Programów Zdrowotnych Gminy Bolesławiec na 2018 rok zrealizowała 2 programy zdrowotne na ogólną kwotę: **22.950,00 zł** pod nazwą:

1. Badania przesiewowe – profilaktyka schorzeń sutka u kobiet.
2. Badania przesiewowe – profilaktyka schorzeń prostaty u mężczyzn.

Tabela 6. Programy zdrowotne zrealizowane w 2018 roku

I – XII 2018 r.	Badania przesiewowe-profilaktyka schorzeń sutka	Badania przesiewowe-profilaktyka schorzeń prostaty
realizator	**Centrum Specjalistycznym BIOMED**	**ZOZ Bolesławiec**
wykonanie	MMG (152 kobiety x 100 zł.) + USG (151 kobiet x 50 zł.) = **22 750,00** zł	2 mężczyzn x 100 zł = **200,00** zł

10. PARTYCYPACJA OBYWATELSKA (POŻYTEK PUBLICZNY)

Współpraca Gminy Bolesławiec z organizacjami pozarządowymi prowadzona była na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2018.450 tj. ze zm.) oraz „Programu Współpracy Gminy Bolesławiec z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2018". W programie ustalono następujące zadania priorytetowe:

- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób,
- ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej,
- działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnej,
- podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie.

W 2018 r. zastosowano 2 tryby konkursów:

- tryb otwartego konkursu ofert w rozumieniu o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Gmina Bolesławiec ogłosiła 3 konkursy. Podpisano 7 umów - w formie wsparcia - na ogólną kwotę: **294.500, 00** zł.
- tryb uproszczony (w trybie art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie). Podpisano 1 umowę - w formie wsparcia - na ogólną kwotę: **10.000,00 zł**.

Ogólna kwota przekazanych dotacji z zakresu pożytku publicznego: 304.500,00 zł - 8 umów.

11. BEZPIECZEŃSTWO

Gmina Bolesławiec współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Bolesławcu a w szczególności z Komisariatem Policji w Kruszynie. Zgodnie z posiadanymi danymi w 2018 r. na terenie Gminy Bolesławiec złożono 292 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa.

Czyny zabronione:

- Przeciwko zdrowiu i życiu (5) stanowiły 1,71% wszystkich czynów,
- Przeciwko mieniu (169) stanowiły 57,88% wszystkich czynów,
- Dotyczące przestępstw gospodarczych (15) stanowiły 5,14% wszystkich czynów.

Największym problemem w Gminie są czyny zabronione dotyczące mienia. W pobliżu placówek oświatowych przejścia dla pieszych są dobrze oznakowane, istnieją tam znaki ograniczenia prędkości jazdy. Miejsca te są dobrze doświetlone. W okresie zimowym drogi są utrzymywane w należytym stanie. W miejscach niebezpiecznych, takich jak strome podjazdy, skrzyżowania dróg, ustawiono 50 pojemników z piaskiem, którym kierowcy mogą posypać niebezpieczne miejsca.

Gmina Bolesławiec posiada opracowany „Plan Zarzadzania Kryzysowego Gminy Bolesławiec", który określa między innymi strukturę i zadania Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (zgodnie z wymogami przewidzianymi w ustawie o zarządzaniu kryzysowym i stanie klęski żywiołowej). Opracowane są procedury reagowania kryzysowego i zadania z zakresu monitorowania poszczególnych zagrożeń.

Najczęstsze zagrożenia jakie występują na terenie gminy to podtopienia w wyniku intensywnych opadów deszczu lub gwałtownego topienia śniegu. Innym czynnikiem są silne wichury niszczące poszycia dachów (uszkodzenia budynków) oraz niszczące drzewostany.

Na terenie Gminy Bolesławiec istnieją 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych w miejscowościach: Trzebień, Ocice, Brzeźnik, Stare Jaroszowice. Jednostki są wyposażone w sprzęt typu motopompy, aparaty powietrzne, defibrylatory, pilarki, zestawy medyczne, agregaty prądotwórcze, drabiny itp. Gmina ponosi wszelkie nakłady finansowe wynikające z obowiązków utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej OSP, bezpłatnego umundurowania jej członków, ubezpieczenia członków OSP jak i również samochodów pożarniczych oraz okresowych badań lekarskich strażaków ochotników. Zaangażowanie jest

również po stronie mieszkańców, którzy przeznaczyli część środków z funduszy sołeckich na doposażenie jednostek OSP:

- OSP Trzebień pozyskało 56.748,68 zł,
- OSP Ocice pozyskało 2.000,00 zł,
- OSP Brzeźnik pozyskało 3.500,00 zł,
- OSP stare Jaroszowice pozyskało 3.100,00 zł.

Koszty szkolenia druhów - ochotników w 2018 roku zamknęły się kwotą ok. 26.000,00 zł.

W 2018 roku Gmina pozyskała również dotacje na zakup sprzętu dla jednostek OSP:

- z Ministerstwa Sprawiedliwości, w ramach środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitenjarnej – Fundusz Sprawiedliwości - wszystkie OSP 28.640,00 zł,
- z Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie, „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego" – za zakup m.in. łodzi ratunkowej dla OSP Trzebień 67.813,60 zł,
- z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach realizacji zadania „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych poprzez remont strażnicy oraz zakup wyposażenia i sprzętu ratowniczo-gaśniczego - OSP Stare Jaroszowice 5.500,00 zł,
- z Ministerstwa Sprawiedliwości i Administracji w ramach realizacji zadania „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych poprzez remont strażnicy oraz zakup wyposażenia i sprzętu ratowniczo-gaśniczego - OSP Ocice 5.500,00 zł.

Gmina Bolesławiec wspiera finansowo i merytorycznie działalność OSP. Komendant Gminny ZOSP RP koordynuje działania poszczególnych jednostek i zapewnia ich współpracę z innymi służbami.

Wydatki na funkcjonowanie i doposażenie jednostek OSP ze środków budżetowych gminy zamknęły się kwotą 374.421,14 zł.

12. ŚRODKI UNIJNE I INNE POZABUDŻETOWE ŹRÓDŁA FINASOWANIA

W gminie realizowane są następujące projekty ze środków zewnętrznych:

12.1. Projekt pn. „**Otwarty umysł - Twoją szansą na rozwój”** współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Termin realizacji **01.09.2018 – 30.06.2020**

Całkowita wartość projektu – **686.867,97 zł**

W tym:

a) dofinansowanie projektu – **652.497,40 zł**

- Unia Europejska: 583.837,77 zł
- budżet państwa: 68.659,70 zł

b) wkład własny gminy: 34.370,50 zł

12.2. Projekt pn.„**Budowa Sali zebrań we wsi Kozłów**” w ramach poddziałania 19.2 „*Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowania przez społeczność”* objętego Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Termin realizacji 26.07.2018 – 31.07.2019 r.

Całkowita wartość projektu : **832.017,14 zł**

W tym:

dofinansowanie – **336.926,00 zł**

wkład własny - **495.091,14 zł**

12.3. Projekt pod nazwą „**Łużyce–Bory, rowerem przez kulturowe i przyrodnicze dziedzictwo pogranicza”** współfinansowany w ramach **Programu Współpracy INTERREG Polska – Saksonia 2014-2020.**

Termin realizacji **01.09.2018 – 30.09.2019**

Całkowita wartość projektu – 6.428.492,58 zł

dofinansowanie z EFRR (85%) – 5.464.216,47 zł

W tym:

Gmina Bolesławiec (PP1) – **Partner Wiodący**

całkowita wartość: **3.137.105,02 zł**, w tym:

dofinansowanie: **2.666.538,71 zł**

wkład własny: **470.566,31 zł**

Partnerzy projektu: Gmina Warta Bolesławiecka, **Gmina Miejska Bolesławiec**, **Gmina Osiecznica**, **Miasto Bernsdorf.**

12.4. W 2018 roku gmina zakończyła realizację projektu **„Budowa Systemu Informacji Przestrzennej oraz rozwój e-usług publicznych i elektronicznych usług administracyjnych w północno-zachodniej części województwa dolnośląskiego”**. Gmina Bolesławiec jest jedną z 10 gmin, biorących udział w tym zadaniu.

W ramach zadania udostępniono e-usługi z systemu dziedzinowego dotyczące, m.in.:

- Usług odnoszących się do **podatków**, **opłat**, uzyskania **ulg podatkowych**
  - → Możliwość złożenia wniosku online w sprawie rozłożenia należności na raty, odroczenia lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych, bądź umorzenia odsetek.
- Usług dot. **podatków od osób prawnych**
  - → Możliwość złożenia online deklaracji DR—l na podatek rolny,
  - → Możliwość złożenia online deklaracji DL—l na podatek leśny,
  - → Możliwość złożenia online deklaracji DN—l na podatek od nieruchomości.
- Usług dot. **podatków od osób fizycznych**
  - → Możliwość złożenia online informacji w sprawie podatku rolnego,
  - → Możliwość złożenia online informacji w sprawie podatku leśnego,
  - → Możliwość złożenia online informacji w sprawie podatku od nieruchomości.
- Usług dot. **podatku akcyzowego**
  - → Możliwość złożenia wniosku online o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystanego do produkcji rolnej.
- Usług dot. **podatku od środków transportowych**
  - → Możliwość złożenia online deklaracji od środków transportowych.
- Usług dot. **ewidencji ludności**
  - → Możliwość wysłania online wniosku o uzyskanie zaświadczenia o zameldowaniu.
- Usług dot. **wyborów**
  - → Możliwość złożenia przez wyborcę wniosku online o dopisanie do spisu wyborców w wybranym obwodzie głosowania na obszarze gminy.
  - → Możliwość złożenia wniosku online o wpisanie/wykreślenie z rejestru wyborców.
- Usług dot. **gospodarowania odpadami**
  - → Możliwość złożenia online deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- Usług dot. **zajęcia pasa drogowego**
  - → Możliwość złożenia online wniosku o uzgodnienie lokalizacji zjazdu z drogi,
  - → Możliwość złożenia online wniosku o wydanie zezwolenia na zajęcie pasa drogowego,
  - → Możliwość złożenia online wniosku o udzielenie zezwolenia na umieszczenie ciała obcego w pasie drogowym.
- Usług dot. **koncesji alkoholowych**
  - → Możliwość złożenia online wniosku o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Usług związanych z otrzymywaniem **świadczenia społecznego**
  - → Możliwość złożenia online wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego,
  - → Możliwość złożenia online wniosku o zryczałtowany dodatek energetyczny.
- Usługi dot. **obsługi kancelarii**
- Usługi dot. wygenerowanych **należności** (Gminny Portal Usług)
  - → Możliwość zgłoszenia online chęć otrzymywania informacji (mail, sms lub poprzez dedykowany portal) o wygenerowaniu należności z systemu dziedzinowego.
- Elektronicznej obsługi zobowiązania z tytułu **dzierżawy, użytkowania wieczystego, opłat za posiadanie psa**
- Możliwości wypełnienia online wniosku o założenie/dezaktywację konta w **Gminnym Portalu e-usług**
- Możliwości oddania głosu na **budżet obywatelski** po zalogowaniu się do aplikacji
- Możliwości wyszukania informacji na temat **mienia gminy**
- Możliwości wyświetlenia informacji w Gminnym portalu Usług na temat **realizacji budżetu** wg szczegółowej klasyfikacji budżetowej
- Możliwości prowadzenia przez gminę rejestru wydanych decyzji dotyczących **zwrotu podatku akcyzowego** oraz udostępnienie informacji osobom trzecim w Gminnym Portalu Usług Publicznych dot. nr decyzji, daty wniosku, daty wydania decyzji, kwoty
- Możliwości prowadzenia przez gminę rejestru **ewidencji licencji transportu drogowego** oraz udostępnienie informacji osobom trzecim w Gminnym Portalu Usług Publicznych dot. wydanych zezwoleń, licencji, wypisów

- Możliwość sprawdzenia w **Gminnym Portalu Usług Publicznych** informacji dot. danej sprawy — znaku sprawy, przewidywanego terminu zakończenia, osoby prowadzącej sprawę

W ramach projektu udostępnione zostaną e—usługi Systemu informacji Przestrzennej, dotyczące m.in. **Zasobów ewidencyjnych** pozwalające na:

- prowadzenie wszelkich spraw dotyczących mienia komunalnego, w tym ewidencji, obrotu, rozdysponowania, raportowania, itp.
- pełne zarządzanie ewidencją mienia komunalnego w Gminie
- elektroniczną obsługę zobowiązania z tytułu dzierżawy, użytkowania wieczystego
- prezentowania danych na stronie geoportalu
- wyszukiwanie nieruchomości gminnych według zadanych kryteriów
- sprawdzenie ogólnego stanu władania nieruchomościami
- tworzenie i śledzenie historii podziałów i zmian związanych z daną nieruchomością.

Dane modułu „ZASOBY EWIDENCYJNE" stanowią podstawę rozwoju i funkcjonowania pozostałych modułów systemu:

- **Planowania przestrzennego** - moduł pozwalający na:
  - → pełnie administrowanie danymi,
  - → prowadzenie procedury planistycznej (przygotowanie obszarów, danych, automatyczny eksport i import materiałów planistycznych),
  - → wyszukiwanie aktualnych procedur planistycznych oraz ich stanu zaawansowania,
  - → uzyskanie wszelkich informacji dotyczących planowania przestrzennego (archiwalnych, obowiązujących i planowanych),
  - → generowanie skróconych kart terenów w planach miejscowych,
  - → generowanie i drukowanie wyrysów i wypisów z planu miejscowego,
  - → wyszukiwanie nieruchomości i sprawdzenie aktualnych zapisów MPZP oraz podgląd planów archiwalnych,
  - → sprawdzenie zapisów planistycznych dla danej nieruchomości,
  - → generowanie wniosków o wypis i wyrys MPZP,
  - → opłacenie i wysłanie online wniosku o wypis i wyrys,
  - → wyszukiwanie i podglądu wydanych decyzji o warunkach zabudowy,
  - → wyszukiwanie i podglądu decyzji o warunkach zabudowy,
  - → wyszukiwanie i podglądu decyzji odlesienia i odrolnienia.

- **Interaktywnego planu miasta/gminy**, moduł pozwalający na:
  - → wyszukiwanie wszelkich informacji ogólnych dotyczących gminy,
  - → pobieranie danych teleadresowych różnych placówek i innych ośrodków publicznych.
- **Turystyki, rekreacji i sportu**, moduł pozwalający na:
  - → wyszukiwanie atrakcji turystycznych i miejsc wypoczynku na obszarze projektu według szczegółowych kryteriów,
  - → pobranie informacji teleadresowych dotyczącej żądanej atrakcji, a także wysłania zapytania do danego ośrodka,
  - → automatycznej aktualizacji danych oraz opisu i oceny atrakcji turystycznej,
  - → podglądu inwentaryzacji turystycznej,
  - → wyszukiwanie tras rowerowych, podglądu informacji o danej trasie oraz zdjęć inwentaryzacyjnych,
  - → zarządzaniem zielenią i terenami rekreacyjnymi w Gminie umożliwiające nadzorowanie prac porządkowych, planowanie prac konserwatorskich, prowadzenie rejestrów urządzeń terenowych.
- **Ochrony zdrowia i polityki społecznej**, moduł umożliwiający:
  - → przeszukiwania bazy ośrodków zdrowia i polityki społecznej według zadanych kryteriów,
  - → podglądu oraz wyszukiwania usług medycznych,
  - → pobranie informacji o danym ośrodku oraz informacji teleadresowych,
  - → wyszukiwanie i przeglądanie zasięgu obwodów i okręgów wyborczych, w tym wyszukanie adresu i zidentyfikowanie przypisanego do niego obwodu wyborczego.
- **Ochrony przyrody**, moduł pozwalający na:
  - → uzyskanie wszelkich informacji dotyczących form ochrony przyrody zlokalizowanych na danej nieruchomości,
  - → wyszukiwanie i identyfikowanie obszarów i gatunków chronionych i innych,
  - → pobieranie kart gatunków chronionych na danym obszarze,
  - → podglądu zdjęć fotograficznych,
  - → identyfikacji miejsc cennych przyrodniczo.
- **Gospodarki odpadami**, moduł pozwalający na:
  - → podgląd lokalizacji PSZOK,

- → podgląd harmonogramu zbiórki odpadów,
- → analizę zaległości w opłatach za odbiór odpadów,
- → wypełnienie i przesłanie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz zgłoszenie obioru odpadów wielkogabarytowych,
- → dodatkowo dla gmin z wdrożonym modułem dziedzinowym możliwe będzie wyświetlenie na mapie danych dotyczących stanu opłat, ewentualnego zadłużenia (dla użytkowników wewnętrznych).

- **Zarządzania kryzysowego**, moduł umożliwiający:
  - → identyfikację obszarów zalewowych, zagrożonych zalaniem, wybuchem itp.,
  - → powiadamianie poprzez usługę sms lub aplikację mobilną o potencjalnych zagrożeniach dla mieszkańców (dla osób autoryzowanych).
- **Porządku i bezpieczeństwa**, dzięki któremu będzie możliwość:
  - → zdalnego zgłaszania zdarzeń np. aktów wandalizmu, dzikich wysypisk, miejsc zdewastowanych i innych,
  - → identyfikacji miejsc o zwiększonej częstotliwości zdarzeń niebezpiecznych,
  - → identyfikacji stref bezpieczeństwa.
- **Infrastruktury**, moduł umożliwiający:
  - → prowadzenie rejestrów dróg i obiektów mostowych na terenie gminy wraz z procedurami, analizami i raportami wymaganymi przepisami prawa,
  - → wyświetlanie na mapie sieci uzbrojenia terenu (sieci wodno-kanalizacyjne, gazownicze, sieci ciepłownicze, sieci telekomunikacyjne),
  - → zarządzaniem oświetleniem na terenie gminy,
  - → wyszukiwanie i prowadzenie rejestru obszarów inwestycyjnych (działki w ofercie gminy, obszary Specjalnych Stref Przemysłowych, działki planowane do sprzedaży),
  - → prowadzenia ewidencji miejscowości ulic i adresów zgodnie z przepisami prawa,
  - → uzyskanie informacji o zajęciu pasa drogowego,
  - → sprawdzenie ogólnego stanu władania daną nieruchomością (nieruchomości gminne, Skarbu Państwa, wojewódzkie, powiatowe itp.).
- **Kultury i oświaty**, moduł pozwalający na:
  - → prowadzenie rejestru Gminnej Ewidencji Zabytków,
  - → prowadzenie rejestru stref obszarów zabytkowych,

- → podgląd kart ewidencji zabytków,
- → prowadzenie rejestru zbiorów muzealnych,
- → prowadzenie rejestru obiektów kultury i oświaty,
- → prowadzenia rejestru placówek szkolnych i obwodów szkolnych,
- → podgląd historycznych map muzealnych,
- → wyszukiwanie i identyfikowanie obiektów zabytkowych na mapie.

Ponadto w roku ubiegłym **pozyskano dodatkowe środki w** formie dotacji na realizację zadań własnych, w tym na:

1) realizację projektu „Multimedialne szkoły. Wyposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni komputerowych w szkołach podstawowych w Gminie Bolesławiec" – kwota 834.624,00 zł,
2) realizację projektów „Sportowo i artystycznie w przyszłość", „Taniec to kultura narodu" i „Szlakiem grodów i zamków" w ramach programu Europejskiego Rozwoju Regionalnego – kwota 31.866,00 zł,
3) przebudowę drogi wojewódzkiej nr 297 polegającą na budowie chodnika we wsi **Dąbrowa Bolesławiecka** – kwota 157.788 zł,
4) przebudowę drogi gminnej nr 630 we wsi **Kraśnik Górny** – kwota 121.800,00 zł,
5) na dofinansowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest – kwota 35.879 zł (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska)

13. ADMINISTRACJA

13.1. Tabela 7. Zatrudnienie

Zatrudnienie na 31.12.2018 r.		**Wiek /lat/**				
Kobiety	Mężczyźni	20-30	31-40	41-50	51-60	61-70
25	13	1	15	11	7	4
Łącznie: 38						

13.2. Rekrutacja

- Urząd posiada opisy stanowisk pracy.
- Nabór na stanowiska urzędnicze, w tym kierownicze, jest otwarty i konkurencyjny. Ogłoszenia o naborze zawierają wszelakie informacje dotyczące danego stanowiska i rekrutacji.
- Ogłoszenia publikowane są w terminie umożliwiającym szerokiemu gronu osób zainteresowanych zapoznanie się z nim i skompletowanie potrzebnych dokumentów.

Pracownicy posiadają **kodeks etyczny** opisujący zasady, którymi kierują się w pracy.

13.3. Tabela 8. Skargi i wnioski

Do kogo kierowane	**SKARGI /ilość/**	**WNIOSKI /ilość/**
Do Wójta Gminy	2	0
Do Rady Gminy	2	0

13.4 Informacja publiczna

Do urzędu wpłynęły w 2018 roku 53 wnioski o udostępnienie informacji publicznej.

- W zakresie działania Referatu Rolnictwa i Gospodarowania Nieruchomościami dotyczyły one między innymi: opieki nad zwierzętami, obowiązkowych ubezpieczeń rolnych i upraw rolnych, kosztów odbioru odpadów komunalnych, prac związanych z usuwaniem azbestu, obszarów rewitalizacji, zapytań o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sposoby zagospodarowania odpadów biodegradowalnych.
- W zakresie działania Referatu Finansowego dotyczyły one między innymi: kwoty wydatków na WOŚP, kosztów funkcjonowania urzędu, wysokości dotacji dla przedszkoli gminnych.

- W zakresie działania Referatu Inwestycji i infrastruktury dotyczyły one między innymi: projektów do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wysokości opłat za umieszczanie urządzeń w pasie drogowym, portalu zamówień publicznych.
- W zakresie działania Referatu Organizacyjnego dotyczyły one między innymi: udostępnienia kopii umów zawartych przez urząd, działalności rady pożytku publicznego, działalności stowarzyszeń, współpracy z kancelariami prawniczymi, systemu do głosowań jawnych oraz mediów w urzędzie.

W przypadku 52 wniosków (98,11% wszystkich wniosków), które wpłynęły informacja została udostępniona wnioskodawcy. W przypadku 1 wniosku (1,89% wszystkich wniosków), które wpłynęły została wydana decyzja o odmowie udostępnienia informacji publicznej. Od decyzji odmawiającej udostępnienie informacji publicznej nikt nie złożył odwołania oraz skargi.

14. OŚWIATA

Podstawowe zadania gminy w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej zostały sformułowane w przepisach w art. 7 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506), w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 z późn. zm.) oraz w art. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz.996 z późn. zm.).

Gmina Bolesławiec jako organ prowadzący, zapewnia w szczególności:

- warunki działania jednostkom oświatowym, w tym bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki;
- warunki umożliwiające stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- obsługę administracyjną, w tym prawną;
- obsługę finansową, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;

- środki finansowe w wysokości umożliwiającej im właściwy poziom funkcjonowania i rozwoju.

Obecnie na terenie Gminy Bolesławiec funkcjonuje jedna szkoła podstawowa z dwoma oddziałami przedszkolnymi oraz siedem zespołów szkolno- przedszkolnych. Edukacja na poziomie szkolnictwa podstawowego odbywa się w 8 obwodach szkolnych. Poniżej przedstawiono plan sieci szkół podstawowych oraz wykaz szkół i przedszkoli publicznych.

14.1. Tabela 9. Plan sieci publicznych szkół podstawowych oraz granic ich obwodów

Lp.	Nazwa szkoły podstawowej	Adres	Miejscowości należące do obwodu szkoły podstawowej
1	Zespół Szkolno- Przedszkolny Szkoła Podstawowa w Bożejowicach	Bożejowice nr 1 59- 700 Bolesławiec	Bożejowice, Rakowice, Otok
2	Zespół Szkolno - Przedszkolny Szkoła Podstawowa w Brzeźniku	Brzeźnik nr 67 59- 700 Bolesławiec	Brzeźnik, Dobra, Mierzwin
3	Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Bolesławieckiej	Dąbrowa Bolesławiecka nr 43 59- 700 Bolesławiec	Dąbrowa Bolesławiecka, Golnice, Krępnica, Łąka, Bolesławice
4	Zespół Szkolno - Przedszkolny Szkoła Podstawowa w Kraśniku Dolnym	Kraśnik Dolny nr 45 59- 700 Bolesławiec	Kraśnik Górny, Kraśnik Dolny, Lipiany, Nowa Wieś, Chościszowice
5	Zespół Szkolno - Przedszkolny Szkoła Podstawowa w Kruszynie	Kruszyn, ul. Kasztanowa nr 1 59- 700 Bolesławiec	Kruszyn, Łaziska
6	Zespół Szkolno - Przedszkolny Szkoła Podstawowa im. Jerzego Kukuczki w Ocicach	Ocice nr 55 59- 730 Nowogrodziec	Ocice, Kraszowice, Nowa

7	Zespół Szkolno – Przedszkolny Szkoła Podstawowa w Trzebieniu	Trzebień, ul. Leśna 9 59- 700 Bolesławiec	Trzebień, Trzebień Mały, Kozłów, Parkoszów, Stara Oleszna
8	Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żeliszowie	Żeliszów nr 102 59- 700 Bolesławiec	Żeliszów, Nowe Jaroszowice, Stare Jaroszowice, Suszki, Ustronie (gmina Lwówek Śląski)

14.2. Tabela 10. Wykaz szkół podstawowych - liczba uczniów w poszczególnych klasach

Klasa / Nazwa szkoły	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	**Razem**
Zespół Szkolno- Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Bożejowicach,	18	17	9	23	22	9	7	10	**115**
Zespół Szkolno- Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Brzeźniku	16	14	9	10	24	10	11	16	**110**
Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Bolesławieckiej	12	6	6	7	8	5	6	6	**56**
Zespół Szkolno- Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Kraśniku Dolnym	18	15	4	37* 21/16	20	16	15	14	**139**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Kruszynie	27* 14/13	21	0	45* 22/23	38* 19/19	18	20	15	**184**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Ocicach	10	12	0	21	17	11	12	17	**100**

Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Trzebieniu	16	12	8	16	16	11	10	13	**102**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa w Żeliszowie	8	11	7	15	18	6	10	16	**91**
Ogółem	**125**	**108**	**43**	**174**	**163**	**86**	**91**	**107**	**897**

14.3. Tabela 11. Wykaz przedszkoli i oddziałów przedszkolnych - liczba uczniów w grupach przedszkolnych

Grupa / Nazwa przedszkola	**I**	**II**	**III**	**Razem**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Bożejowicach	25	25	0	**50**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Brzeźniku	22	19	0	**41**
Szkoła Podstawowa w Dąbrowie Bolesławieckiej-2 oddziały przedszkolne	15	17		**32**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Kraśniku Dolnym	25	25	0	**50**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Kruszynie	24	25	25	**74**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Ocicach	20	20	0	**40**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Trzebieniu	19	22	0	**41**
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Przedszkole Publiczne w Żeliszowie	11	21	0	**32**
Ogółem	**161**	**174**	**25**	**360**

Na jakość edukacji w szkołach i w przedszkolach ma wpływ wiele czynników, między innymi: oferta edukacyjna, umiejętność pracy z uczniami o specyficznych potrzebach edukacyjnych, rozwijanie zdolności uczniów, pomoc uczniom mającym trudności w opanowaniu wiedzy i umiejętności. Zatem istotne jest zindywidualizowanie form i metod pracy z uczniami. Biorąc pod uwagę powyższe w każdej jednostce oświatowej zorganizowane zostały zajęcia rozwijające uzdolnienia oraz zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno - pedagogicznej. Ponadto od klasy I do VIII prowadzona jest nauka dwóch języków obcych. Wszyscy uczniowie kl. I-III mają zorganizowaną naukę pływania w ramach ogólnopolskiego program „Umiem pływać". Natomiast uczniowie klas IV-VIII mogą uczestniczyć w zajęciach sportowych organizowanych w ramach programu SKS.

W jednostkach realizowane było wiele programów profilaktycznych. Były to między innymi: Dbamy o swoje zdrowie, Przemoc internetowa, Odpowiedzialność karna małoletnich, Aby było nam razem dobrze, Przemoc i Ty, Moje dziecko idzie do szkoły, Aktywnie po zdrowie, Stop przemocy, Aha trzeba się uczyć, Czyste powietrze wokół nas, Pogromcy zarazków, Mamo, tato wole wodę, Nie pal przy mnie, Sprawny Dolnoślązaczek, Trzymaj formę, Bezpieczna szkoła, Stres pod kontrolą, Klub bezpiecznego Puchatka, Dbamy o zęby, 5 porcji warzyw i owoców. Uczniowie wszystkich szkół zostali objęci w programami „Owoce w szkole" oraz „Szklanka Mleka" oraz „Śniadanie daje moc".

Na terenie szkół i przedszkoli odbywały się uroczystości z okazji świąt państwowych oraz imprezy, dni otwarte dla rodziców i festyny. Były to między innymi: Pasowanie, Dzień Chłopaka, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia, Jasełka, Święto Babci i Dziadka, zabawa karnawałowa, Święto Wiosny, Dzień Kobiet, Światowy Dzień Ziemi i Dzień Sportu, Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka, Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek, Dzień Edukacji Filmowej, Babciu Dziadku nie daj się oszukać. Większość imprez odbywało się z udziałem rodziców i mieszkańców miejscowości z obwodu jednostki. Uczniowie i wychowankowie brali udział w przedstawieniach teatralnych i muzycznych organizowanych na terenie szkół i przedszkoli. Zorganizowano wiele wycieczek edukacyjnych i turystycznych.

W dwóch szkołach (Brzeźniku i Dąbrowie Bolesławieckiej) oraz w przedszkolu w Bożejowicach kontynuowana była współpraca ze szkołami w Czechach, w ramach której zrealizowano projekty dofinasowane ze środków Euroregionu Nysa. Działania w projektach skierowane były przede wszystkim do uczniów i nauczycieli, wymieniono się doświadczeniami, zorganizowano imprezy sportowe oraz wycieczki dla uczniów.

Dwie szkoły (Szkoła Podstawowa w Trzebieniu oraz Szkoła Podstawowa w Kraśniku Dolnym) uczestniczyły w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa i pozyskały środki na

zakup książek do biblioteki szkolnej oraz podjęły szereg działań mających na celu rozwój czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży. Ponadto wszystkie szkoły uczestniczyły w Rządowym programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno- komunikacyjnych, na lata 2017 - 2019 - „Aktywna Tablica".

We wszystkich jednostkach funkcjonują dobrze wyposażone pracownie internetowe zakupione w ramach realizowanego projektu „Multimedialne szkoły". Obecnie realizowany jest projekt „Otwarty umysł Twoją szansą na rozwój", w ramach którego szkoły zostały doposażone w pomoce dydaktyczne do nauczania przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, sprzęt TIK. Ponadto realizowane jest wiele działań skierowanych na uczniów, w szczególności na rozwój ich kompetencji kluczowych. Podsumowując należy stwierdzić, że wszystkie szkoły i przedszkola posiadają dobrą bazę, która pozwala na wykorzystywanie w edukacji dzieci i młodzieży nowoczesnych technologii.

W szkołach i przedszkolach funkcjonujących w Gminie Bolesławiec jest zatrudniona dobrze wykształcona i doświadczona kadra pedagogiczna. Zdecydowana większość nauczycieli posiada wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym, stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, a staż pracy waha się od 10 do 20 lat.

Szkoły i przedszkola posiadają certyfikaty, które potwierdzają działania podejmowane na rzecz uczniów np. „Bezpieczna szkoła", „Szkoła promująca zdrowie", Przedszkole promujące zdrowie, „Szkoła i przedszkole w ruchu", „Szkoła wspierająca uzdolnienia" i Szkoła „ Odkrywców talentów".

Dzieci i młodzież z terenu Gminy Bolesławiec brała udział w licznych w konkursach przedmiotowych i artystycznych oraz zawodach sportowych. Wielu uczniów osiągnęło w nich czołowe miejsca. W 2018 r. 66 uczniów za swoje osiągnięcia naukowe i artystyczne otrzymało stypendium Wójta Gminy Bolesławiec, a 35 nagrodę Wójta Gminy Bolesławiec za osiągniecia sportowe.

Osiągnięcia szkół , w tym sukcesy uczniów są promowane na stronach internetowych jednostek oraz Urzędu Gminy Bolesławiec oraz w „Wieściach Gminnych".

15. POMOC SPOŁECZNA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu z/s w Kruszynie, obejmuje swoją działalnością teren gminy Bolesławiec, który podzielony jest na sześć rejonów opiekuńczych,

liczących średnio 2.310 mieszkańców. W rejonach tych zatrudnionych jest sześciu pracowników socjalnych, w tym pięciu ma ukończone studia magisterskie o specjalności pedagogika pracy socjalnej oraz pedagogika resocjalizacji.

Najczęściej spotykanymi dysfunkcjami w rodzinach są: ubóstwo – **121** środowisk, długotrwała lub ciężka choroba – **98** środowisk, niepełnosprawność – **67** środowisk, bezrobocie – **76** środowisk, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – **32** środowiska, bezdomność – **17** środowisk, alkoholizm **– 10** środowisk.

W zakresie zadań własnych gminy Ośrodek świadczył pomoc w postaci zasiłków celowych:

W ramach zadań obligatoryjnych:

- opłacono wyżywienie w szkołach i przedszkolach w postaci II śniadań i obiadów dla **31** dzieci;
- świadczono usługi opiekuńcze poprzez pracowników firmy „CURATUM" dla **8** osób;
- opłacono pobyt w Domach Pomocy Społecznej dla **17** osób.

W ramach zadań fakultatywnych udzielono pomocy materialnej 165 rodzinom.

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych dotowanych obejmują:

- zasiłki stałe dla osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności bez środków do życia dla **71** osób, w tym **6** rodzinom świadczenie realizowano poprzez sklepy;
- zasiłki okresowe dla **96** rodzin, w tym **7** rodzinom świadczenie realizowano poprzez sklepy;

Z w/w form pomocy skorzystało w 2018 r. **216 rodzin** (384 osoby).

Dodatkowo Ośrodek przeprowadza wywiady i wydaje decyzje do celów przyznania prawa do **świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych**, objęto taką pomocą **22** osoby (wydano 28 decyzji w tym 1 uchylająca i 1 odmowna).

Poza formami pomocy finansowej i w naturze prowadzona jest praca socjalna w środowiskach polegająca na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w racjonalnym wydatkowaniu otrzymanych świadczeń, wsparcie psychiczne i emocjonalne

osób w trudnych sytuacjach życiowych. Nadal prowadzona jest współpraca z Kuratorami Zawodowymi i Społecznymi, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Polskim Czerwonym Krzyżem, Warsztatami Terapii Zajęciowej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym i Policją, Kuratorium Oświaty a także z dyrekcją i nauczycielami szkół na terenie gminy, powiatu i województwa. Ośrodek współpracuje również ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych, Polskim Związkiem Niewidomych, Klubem Amazonek.

Ośrodek uczestniczy również w organizacji kolonii letnich we współpracy z TPD, PCK i Kuratorium Oświaty.

Dominującymi dysfunkcjami w rodzinach objętych pomocą są problemy z prowadzeniem gospodarstwa domowego, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, długotrwała choroba lub niepełnosprawność oraz bezdomność; powoduje to niedostateczne zabezpieczenie i zaspokojenie potrzeb osób i rodzin. Nadal wzrasta ilość osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej za względu na otrzymywanie zbyt niskich wynagrodzeń lub zaprzestanie wypłaty wynagrodzeń przez niesolidnych pracodawców.

Wzrasta także ilość osób i rodzin, w których stwierdzono niepełnosprawność lub długotrwałą chorobę, korzystających z pomocy Ośrodka w celu dofinansowania kosztów zakupu leków i leczenia, ze względu na zbyt niskie uposażenia rentowe lub emerytalne.

Podsumowując powyższe należy zauważyć, iż notuje się spadek ilości osób i rodzin korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia natomiast następuje wzrost środowisk wymagających wsparcia finansowego ze strony Państwa z powodu ubóstwa, niepełnosprawności i długotrwałej choroby.

Ośrodek od listopada 2012 roku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019 dla Gminy Bolesławiec. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że

asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty. W Ośrodku zatrudniony jest 1 asystent rodziny, w pełni zaspokaja to potrzeby Gminy, przydzielonych mu jest 11 rodzin w których łącznie jest 23 dzieci.

Do zadań wynikających z cytowanych przepisów należy również pokrywanie przez Gminę koszów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych (11 dzieci) i placówkach opiekuńczych (1 dziecko).

15.1. Zabezpieczenie społeczne

Od 2004 r. Ośrodek wypłaca **dodatki mieszkaniowe,** które w 2018 r. otrzymało **14** rodzin:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa w Trzebieniu – 11 rodzin;
- mieszkania prywatne – 3 rodziny.

Od stycznia 2014 r. Ośrodek wypłaca **dodatki energetyczne** (zadanie administracji rządowej zlecone do realizacji przez gminy), w 2018 roku przyznano je dla **6** rodzin.

Wypłacono **świadczenia rodzinne** dla **893** rodzin; zasiłek dla **7** opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych oraz **świadczenia alimentacyjne dla 67 osób.**

Od 1 kwietnia 2016 r. Ośrodek prowadzi **świadczenia wychowawcze** (500+), które w 2018 r. wypłacono na **1.556** dzieci, natomiast w lipcu 2018r. Ośrodek rozpoczął realizację rządowego programu **„Dobry start”** (300+) do końca roku 2018 wypłacił je dla **1.768** dzieci.

Ośrodek od stycznia 2017 r. wypłaca jednorazowe świadczenie, przysługujące na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin **„Za życiem”**, z tytułu urodzenia dziecka z ciężką chorobą lub niepełnosprawnością. W 2018 roku w/w świadczenie zostało wypłacone **2** osobom na kwotę **8.000,00 zł.**

W Ośrodku od czerwca 2014 roku wydawane są również **Karty Dużej Rodziny**, które w 2018 r. wydano dla **14** rodzin wielodzietnych. Od początku programu łącznie wydano karty dla 113 rodzin. Od stycznia 2018r. można wydawać KDR w formie elektronicznej.

15.2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 254/17 Wójta Gminy Bolesławiec z dnia 28 kwietnia 2017 roku celem realizacji działań określonych w Gminnym

Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Bolesławiec.

Zespół Interdyscyplinarny działa od 2011 r. między innymi w oparciu o Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018- 2022 oraz w oparciu o Uchwałę Nr XXXI/256/14 Rady Gminy Bolesławiec z dnia 5 marca 2014r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie gminy Bolesławiec.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie wyżej wymienionych aktów prawnych oraz porozumień zawartych między Wójtem Gminy Bolesławiec a podmiotami, których przedstawiciele wchodzą w skład Zespołu. Członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków zawodowych i służbowych lub społecznie. Porozumienie stanowi jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości, udziału w posiedzeniach i pracach zespołu lub grup roboczych wytypowanych przedstawicieli.

Podczas posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano problemy zjawiska przemocy w rodzinie występujące w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu. Podejmowano działania wynikające z procedury Niebieskiej Karty, ustalano plany działań w indywidualnych przypadkach.

W 2018 roku było założonych 40 Niebieskich Kart w **32** rodzinach z tego:

- Policja założyła **37**,
- GOPS założył **1**,
- ZI **2**.

Oprócz w/w kart Zespół Interdyscyplinarny prowadził prace w 8 rodzinach, w których Niebieskie Karty były założone w 2017 roku. Procedurę Niebieskiej Karty realizowano podczas spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Zespół Interdyscyplinarny realizował zadania zlecone podczas 4 spotkań: 27 marca,19 czerwca, 27 września, 27 listopada.

W 2018 roku powołano **26** grup roboczych, które brały udział w 36 posiedzeniach. Grupy robocze były prowadzone w zależności od zgłaszanych potrzeb i wynikały z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Członkami grup roboczych byli

pracownicy socjalni, dzielnicowi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kruszynie, nauczyciele i pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi.

Na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz wzywani zostali podejrzani o stosowanie przemocy. Podczas tych spotkań były podejmowane działania na rzecz rodzin. W **41** przypadkach (33 z 2018 r., 8 z 2017 r.) zakończono procedurę Niebieskiej Karty, gdyż zaplanowane przez zespół specjalistów działania zostały zrealizowane. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni sposób przekazywania informacji, podejmowanie konkretnych działań niewątpliwie usprawniały pracę i znacznie szybciej pozwalały na osiągnięcie zamierzonego celu.

Efekty działań grup roboczych:

- **8** osób zostało skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kruszynie celem podjęcia leczenia odwykowego,
- wobec **2** sprawców przemocy w dwóch sprawach zostało złożone zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Bolesławcu o znęcanie się nad rodziną,
- wobec **5** osób zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,
- **1** osoba podejrzana o stosowanie przemocy w rodzinie zmarła,
- w **10** rodzinach, w których dochodzi do przemocy osoby objęte zostały bezpłatną pomocą psychologiczna i prawną

Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet - szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i wykluczających się wzajemnie. W trakcie spotkań można zapoznać się ze sposobem realizacji procedury Niebieskiej Karty przez poszczególne instytucje. Członkowie Zespołu spotykali się regularnie i przeprowadzali wizyty domowe w środowiskach potrzebujących wsparcia.

Ponadto realizowana jest kampania polegająca na dystrybuowaniu ulotek zawierających informacje dotyczące przemocy w rodzinie oraz dostępnych form pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową. Na ulotkach zamieszczone były adresy instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz numery telefonów gdzie szukać pomocy. Ulotki

i plakaty są przekazywane na bieżąco do placówek oświatowych, służby zdrowia, Komisariatu Policji oraz są dostępne bezpośrednio dla mieszkańców gminy w Ośrodku Pomocy Społecznej.

Działanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bolesławcu działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w składzie zatwierdzonym zarządzeniem Nr 378/18 Wójta Gminy Bolesławiec z dnia 9 listopada 2018 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja inicjuje i monitoruje działania związane z edukacją i profilaktyką rozwiązywania problemów alkoholowych. Celem działań jest ograniczanie dostępności alkoholu, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej osobom uzależnionym, podejmowanie działań w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie oraz zwiększanie zdolności osób do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Podejmowane działania mają za zadanie wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowanie zdrowego stylu życia oraz pomoc rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Komisja uprawniona jest do podejmowania czynności zmierzających do sądowego orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, zobowiązania poddania się leczeniu odwykowemu. Ponadto, Komisja realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a w szczególności:

- wydawanie postanowień dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy Bolesławiec,
- prowadzenie kontroli przestrzegania warunków i zasad sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia Wójta Gminy,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- prowadzenie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,

- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W okresie sprawozdawczym zarejestrowano **27** spraw o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób nadużywających napojów alkoholowych, w tym: **7** kobiet i **20** mężczyzn, z tego:

- **11** osób zobowiązało się do podjęcia dobrowolnego leczenia,
- **4** osoby zostały skierowane do biegłych,
- **4** sprawy pozostają w toku (w trakcie opinii)**,**
- **2** osoby zmarły,
- **2** sprawy skierowano do sądu,
- **4** sprawy zostały zawieszone (szpital, wyjazd).

Wszyscy indywidualni wnioskodawcy oraz członkowie ich rodzin otrzymali wsparcie w formie indywidualnych rozmów motywująco–informacyjnych oraz materiałów edukacyjnych o tematyce uzależnień, współuzależnień i ochrony przed przemocą.

W 2018 roku wydano 6 nowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, nie było odebrania zezwolenia. Łączna liczba punktów posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu, na terenie Gminy Bolesławiec: 115.

Gmina uczestniczyła w kampanii:

- „Zachowaj trzeźwy umysł" realizowanym przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych (w ramach kampanii otrzymaliśmy pakiet łączący realizację kampanii profilaktycznej z ogólnopolską diagnozą społeczną uczniów szkół podstawowych. Diagnoza będzie przydatna do opracowania planów rozwoju programów profilaktycznych oraz strategii obejmujących wszystkie obszary życia społecznego młodzieży z klas 6–8), W ramach kampanii szkoły otrzymały karty pracy, scenariusze zajęć i dyplomy dla uczniów o tematyce: „Autoportret – o budowaniu poczucia własnej wartości". W trakcie kampanii przyznano dwa wyróżnienia w konkursie „Autoportret". Wyróżnienie otrzymało dwoje uczniów z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Trzebieniu.
- Gmina przystąpiła do kampanii „Stop przemocy", „Reaguj na przemoc",

- ze środków uzyskanych za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych prowadzone były w 2018 roku zajęcia we wszystkich szkołach, w postaci współfinansowania zajęć sportowych, tanecznych i zajęć na basenie w Bolesławcu,
- w okresie Ferii zimowych ze środków uzyskanych z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dofinansowano pokrycie kosztów warsztatów profilaktyczno–tanecznych dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia „Zespołu Pieśni i Tańca Ziemi Bolesławieckiej" z terenu gminy Bolesławiec,
- ze środków uzyskanych z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dofinansowano częściowe pokrycie kosztów wyjazdu uczniów Szkoły Podstawowej w Ocicach z rodzin zagrożonych patologią, w szczególności problemem alkoholowym, na „Zieloną Szkołę",
- zostały również sfinansowane warsztaty dla dzieci, młodzieży i Nauczycieli Szkół Podstawowych z terenu Gminy Bolesławiec o tematyce „Zły dotyk – przemoc seksualna" oraz szkolenie dla Nauczycieli o tematyce „Substancje psychoaktywne a przemoc".

16. DZIAŁALNOSĆ KULTURALNA I SPORTOWA

W gminie w 2018 roku funkcjonował Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Bolesławcu z/s w Kruszynie, który swoją działalność opierał na zajęciach, odbywających się w Domach Ludowych w różnych miejscowościach gminy.

GOKiS administruje Centrum Administracyjno-Kulturalnym w Kruszynie, w którym posiada biura, salę konferencyjną, bibliotekę, a także 30 obiektami kultury we wsiach: Bolesławice, Bożejowice, Brzeźnik, Chościszowice, Dobra, Golnice, Kraszowice, Kraśnik Dolny, Kraśnik Górny, Krępnica, Kruszyn, Lipiany, Łąka, Łaziska, Nowa, Nowa Wieś (stary i nowy Dom Ludowy), Nowe Jaroszowice, Mierzwin, Ocice (sala prób i ćwiczeń i Dom Ludowy), Otok, Parkoszów, Stara Oleszna (stary i nowy Dom Ludowy), Stare Jaroszowice, Suszki, Trzebień, Trzebień Mały, Żeliszów oraz 14 szatniami sportowymi we wsiach: Bolesławice, Brzeźnik, Dąbrowa, Kraśnik Dolny, Kruszyn, Łaziska, Mierzwin, Ocice, Otok, Stare Jaroszowice, Trzebień, Nowa, Łąka i Dobra. GOKiS także nadzoruje boiska wielofunkcyjne (21 miejscowości), place zabaw (22 miejscowości) i siłownie zewnętrzne (15 miejscowości).

W gminie w 2018 roku działalność prowadziły 24 Koła Gospodyń Wiejskich.

Przy gminnych jednostkach funkcjonują następujące grupy artystyczne:

- Gminny Zespół Pieśni i Tańca „Jutrzenka”,
- Zespół Ludowy Ocice,
- Zespół Ludowy Żeliszów,
- Zespół Ludowy „Leśne Nastroje” Dobra,
- Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Bolesławieckiej.

W ramach działań prowadzone były kółka zainteresowań dla dzieci, młodzieży i dorosłych:

- zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży (Kruszyn, Kraśnik Dolny, Brzeźnik, Ocice),
- zajęcia wokalne (Mierzwin, Brzeźnik, Kruszyn, Otok, Kraśnik Dolny, Bożejowice),
- zespoły rockowe (Trzebień, Bolesławice),
- nauka gry na instrumentach (Kruszyn, Trzebień, Bolesławice, Bożejowice),
- kółko artystyczne (Brzeźnik, Ocice, Trzebień),
- zajęcia taneczne (Trzebień, Ocice),
- kluby malucha - rytmika, gry i zabawy (Kraśnik Dolny, Łaziska),
- warsztaty kulinarne (Ocice),
- ćwiczenia rekreacyjne (zumba, dance fitness, pilates w miejscowościach): Kruszyn, Łaziska, Brzeźnik, Mierzwin, Ocice, Żeliszów, Łąka, Dobra, Bolesławice, Bożejowice, Otok, Kraśnik Dolny, Trzebień.

W 2018 roku zorganizowano następujące wydarzenia:

- Zabawy karnawałowe oraz występy zespołów muzycznych
- Zabawy Mikołajowe dla dzieci „Ferie bez nudy” w 24 miejscowościach
- Turniej Wsi – eliminacje gr. A
- Jubileusz KGW Kruszyn
- Turniej Wsi – eliminacje gr. B
- Konkurs Recytatorski „PEGAZIK”
- Turniej Wsi – eliminacje gr. C
- Maraton Układania Puzzli „MAUPa”
- Dzień Sołtysa
- Turniej Wsi – eliminacje gr. D

- Konkurs na Regionalne Potrawy i Najpiękniejszą Pisankę Wielkanocną
- Turniej Wsi – półfinał I
- Turniej Wsi – półfinał II
- Koncert Zespołów „Na ludową nutę”
- Festyn Pierogowy
- Festyny rodzinne
- Koncert zespołu z Bośni
- Muzykowanie przy ogniu
- Bałkańska Festa
- Festyn Naleśnikowy
- Finał Turnieju Wsi
- Festyn Kresowo- Kapuściany
- Wakacje z GOKIS w 25 miejscowościach
- Dożynki Gminne
- Bałkańskie Święto Pity
- Festyn Rodzinny
- III Rajd po Gminie Bolesławiec
- Uroczyste Otwarcie Domu Ludowego w Bożejowicach wraz z koncertem zespołu
- Święto Niepodległości – koncert
- Jubileusz 40-lecia Zespołu Śpiewaczego „OCICE”
- Finał Konkursu na Najpiękniejszy LIST Pisany Odręcznie oraz Spotkanie Autorskie
- Wieczór Ukraiński
- Wieczór Tradycji Bożonarodzeniowych

We wskazanych wydarzeniach wzięło udział około 8.800 mieszkanek i mieszkańców. Wydarzenia te wiązały się z poniesieniem kosztów w wysokości ok. 220.000,00 zł.

W gminie w 2018 roku funkcjonowało 6 bibliotek: Kruszyn, Ocice, Kraśnik Dolny, Trzebień, Żeliszów i Brzeźnik. Do osób z niepełnosprawnościami dostosowano 6 budynków bibliotek. Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2018 roku wynosił 71770 woluminów, zaś na koniec roku 73.712 woluminów. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, łączna liczba woluminów wynosiła 5,16 na dzień 1 stycznia 2018 r. oraz 5,23 na dzień 31 grudnia 2018 r. W 2018 roku następujące

biblioteki (Żeliszów) zapewniły możliwość wypożyczenia płyt CD i DVD z czego skorzystało 67 mieszkańców. Zbiory audiowizualnie w 2018 roku nie uległy wzbogaceniu.

Na początku roku zarejestrowano 650 czytelników i czytelniczek, zaś na koniec roku te liczby wynosiły 2.166. W ciągu roku z usług poszczególnych bibliotek skorzystało 7.895 czytelniczek i czytelników, którzy skorzystali łącznie z 47.567 woluminów. W poprzednim roku wzbogacono zbiory bibliotek o m.in. następujące pozycje: 2794 – literatura piękna dla dzieci i dorosłych.

Poszczególne biblioteki zatrudniały 6 pracowników. W ciągu roku struktura zatrudnienia w bibliotekach nie uległa zmianie.

W poszczególnych bibliotekach użytkowano 33 komputery, w tym 33 z dostępem do szerokopasmowego internetu. Biblioteki nie zapewniały katalogów on-line oraz nie posiadały możliwości złożenia zamówień on-line.

W 2018 roku biblioteki gminne zorganizowały następujące wydarzenia: 24 spotkań autorskich, 30 lekcji bibliotecznych oraz 75 imprez bibliotecznych. W wydarzeniach tych wzięło udział 8.026 mieszkańców. Biblioteki poniosły w związku z tymi wydarzeniami wydatki w kwocie 12.334,00 zł.

Koszty prowadzenia działalności bibliotecznej i upowszechniania czytelnictwa zamknęły się kwotą 432.839 zł.